

Razboiul troian



Razboiul troian a fost un conflict militar din Antichitate, între aheii și orașul Troia din Asia Minor (Turcia de astăzi). Conform mitologiei grecești, acest război a izbucnit după ce Paris, printul Troiei a răpit-o pe Elena, soția lui Menelaos, regele Spartei. Acest conflict este unul din cele mai importante evenimente din ciclul de mituri elene și a fost narat în multe lucrări aparținând literaturii grecești, printre acestea numărându-se marile epoci antice, *Iliada* și *Odiseea*, ambele scrise, conform tradiției, de Homer.

Iliada relatează o parte din ultimul an al asediului Troiei, iar *Odiseea* descrie peregrinările pe drumul de întoarcere acasă al lui Ulise (Odiseu), regele Itaca și unul din principalii lideri ai aheilor. Alte părți ale acestei legende au fost redată într-un ciclu de poeme epice, care nu a supraviețuit decât sub forma unor fragmente. Episoade din acest război au reprezentat material pentru Tragedia Greacă sau sursa de inspirație pentru poeții romani Virgiliu și Ovidiu.

Cauzele războiului troian sunt complexe, în ele au fost antrenate chiar și zeitățile Olimpului. Se spune că în timpul nuntii zeiței Thetys cu Peleus, un rege din Tesalia, în timp ce zeii dănuiau, și-a făcut apariția Eris, personificarea discordiei, care nu fusese invitată, și a aruncat un măr de aur (mărul discordiei) pe care era scris "celei mai frumoase". Văzând mărul, Hera, Atena și Afrodita l-au revendicat, fiecare susținând că le întrece în frumusețe pe celelalte. Văzând că nu pot ajunge la o înțelegere, cele 3 zeițe au hotărât să ceară o opinie obiectivă. De aceea l-au ales ca arbitru pe printul troian, Paris.



Paris i-a oferit in cele din urma marul Afroditei, dupa ce aceasta i-a promis ca sotie pe cea mai frumoasa femeie pamanteana, Elena. Zeita a facut-o pe Elena sa se indragosteasca de Paris si sa fuga cu el in Troia. Agamemnon, regele cetatii Micene a hotarat sa razbune onoarea fratelui sau, Menelaus, printr-un razboi indreptat impotriva cetatii troiene. De altfel relatiile dintre Troia si restul Greciei erau oricum tensionate. Razboiul dintre troieni si ahei a durat zece ani, timp in care multi eroi au murit, si din tabara Eladei (Ahile, Aiax, Patrocles, Antiloh, etc.) si din cea a Troiei (Hector, Deifob Paris, etc.).

Chiar si zeii erau divizati in sustinerea uneia sau alteia din cele 2 tabere. Intr-un final, aheii reusesc sa patrunda in cetate, prin viclesugul calului troian. Lipsiti de mila, ei masacreaza populatia si profaneaza templele, ceea ce va atrage mania zeilor mai tarziu. Putini dintre ahei au reusit sa se intoarca acasa si multi au intemeiat colonii pe tarmurile cele mai indepartate, purtati fiind de fortele divine. Romanii, mai tarziu, pretindeau ca sunt descendeti din Enea, print troian, frate cu Paris, unul dintre putinii supravietuitori ai asediului, care a condus si alti troieni catre Italia, legenda istorisita de Vergilius in epopeea Eneida.

Grecii antici credeau ca razboiul troian chiar a existat, ca a fost un eveniment istoric. Ei ziceau ca a avut loc in secolul al XIII-lea i.Hr. sau al XII-lea i.Hr. si ca Troia se afla in vecinatatea stramtorii Dardanele, adica in nord-vestul Turciei actuale. Pana in Epoca moderna s-a crezut ca atat razboiul cat si orasul erau doar niste mituri, si nu au existat. Insa in 1870 arheologul german Heinrich Schliemann a excavat un sit arheologic, si a crezut ca ar fi chiar situl Troiei, lucru confirmat si de cativa alti arheologi.



Nu au ramas inasa dovezi clare ca Troia lui Homer chiar a existat, sau ca unul din evenimentele prezentate in acele poeme epice a avut loc. Multi savanti au fost de acord ca mitul razboiului troian ar putea avea si un miez istoric, chiar daca asta ar insemna ca epopeile homerice sunt o fuziune de povesti despre asedii si expeditii ale grecilor din Epoca Bronzului sau perioada miceniana. Aceia care cred ca legenda razboiului troian deriva de la un anumit conflict istoric, de obicei il dateaza intre 1300 i.Hr. si 1200 i.Hr., preferand datele oferite de Eratostene (1194 i.Hr. - 1184 i.Hr.) care corespund cu arderea Troiei a VII-a.